

PĚT BIBLICKÝCH STUDIÍ
na téma štědrosti, dávání,
majetku a toho,
co s tím souvisí

David Novák

Štědrost – úvodní setkání

Protože jsou všechna studia v audiovizuální formě, v rámci přípravy na setkání je potřeba je zhlédnout předem. Pokud nejste audio-vizuálně orientovaní, můžete si namluvený text přečíst na konci každé lekce. Otázky, které jsou v brožuře, vycházejí z textu, který jste zhlédli. Všechny lekce mají i praktickou aplikaci. Abyste si něco ze společného studia odnesli, doporučuji se o aplikaci pokusit a každé další setkání začínat rozhovorem, jak se vám podařilo to či ono aplikovat. Smyslem není soutěžit „o nejlepšího dárce“, ale něco ve vztahu k majetku změnit k Boží slávě. Možná zjistíte, že i v oblasti majetku platí, že dáváním nakonec člověk bere...

[VIDEO](#)

Otázky pro skupinky:

- Co vás na videu nejvíce oslovilo?
- Najděte v Bibli jeden až dva příběhy, které se přímo či nepřímo dotýkají peněz nebo majetku, a stručně příběh okomentujte.
- Co je podle vás na majetku a penězích tak silného, elektrizujícího?
- Máte nějaké osobní zkušenosti s dáváním? Pomohli jste někomu vy a bylo pomůženo vám?

- Kdybyste ve vašem sboru či mládeži měli volný milion korun, jak byste ho investovali? Proč?
- Každý řekněte, co od studií na téma štedrost očekáváte.

Domácí úkol:

Najděte někoho nebo nějaký dobrý projekt, na který přispějete. Udělejte to nezávisle na tom, kolik dáváte. Nemusí (ale může) to být velká částka, ale zkuste to.

Text k prvnímu videu:

Možná jste si všimli, že nejčastější přirovnání, které používal Ježíš v souvislosti s Božím královstvím, byl majetek. Několik příkladů: O pokladu v poli, o ztracené ovci, o zakutálené minci, nakonec i podobenství o ztraceném synu (otče, dej mi majetek), o chudé vdově, o milosrdném Samařanu, o hřivnách atd. Místo aby Ježíš o majetku cudně mlčel a dělal, že se jedná o oblast patřící do sféry hmoty, používá velmi často tuto oblast k různým ilustracím. Zároveň se nejedná jen o podobenství. Známe příběh o bohatém mládenci, slova o tom, že apoštolové „opustili sítě“ (tedy svůj byznys) a následovali Ježíše, známe příklad s mincí a slova „Co je císařovo, dej císaři“, u Jidáše je zdůrazněno, že držel pokladnu a kradl (místo aby se evangelia více věnovala některé jeho nedobré charakterové vlastnosti)...

Proč nevybral jiné, poněkud prozaičtější přirovnání? Odpovězme si naplno. Protože o peníze (někdy) jde až na prvním místě. Nemělo by tomu tak být, ale často to tak je. Proč mají peníze a majetek takovou moc? Protože mají schopnost nahradit Pána

Boha. Proč? Dávají nám totiž jistotu do budoucnosti, větší svobodu, pocit jistoty, dokonce se do majetku lze zamilovat, získává nám přátele atd. Víím, že vše popsané je pomíjivé a ve skutečnosti Pána Boha nenahradí, ale jedna věc je realita, druhá pak pocit. A protože nás často řídí pocity, má majetek takovou sílu. Jako křesťané o majetku a penězích moc nemluvíme, považujeme to za tak trochu neduchovní téma. Navíc jsme jako církve deformováni tím, že o platy duchovních se dlouhou dobu staral stát, byť tento systém byl církvi vnucen. Přesto ale vytvořil nedobrou mentalitu, že se o nás postará někdo jiný. Jiný pokřivený obraz, který zanechal stopy nejen na církvích, ale i některých para-církevních organizacích, je to, že o provoz se starají „bohatí Američané“. Mnozí si zvykli, že většina příjmů chodila ze zámoří, což je ale dlouhodobě neudržitelný model.

Pokusím se vyjmenovat pět oblastí, které dávají penězům a majetku obrovskou moc a v podstatě ukazují, jak majetek nebo peníze mohou nahradit Pána Boha. Poté vyjmenuji dalších pět oblastí, kde mohou peníze a majetek v Božím díle pomoci. Chci na úvod zdůraznit, že všechny uvedené příklady nyní i v následujících studiích budou z Česka. Důvodem je, že i u nás jsou mnozí velmi štedří lidé a tedy i u nás lze najít inspiraci.

- Majetek nám stejně jako náboženství dává pocit jistoty
- Majetek nám stejně jako náboženství dává větší svobodu a nezávislost
- Majetek nám dává určitou moc a společenský status
- Jak se dozvíme později, do majetku se dá zamilovat
- Majetek má schopnost zkvalitnit život

Skrze majetek a peníze

- Může růst Boží dílo
- Můžeme druhým působit radost (dáváním bereme)
- Můžeme rozšířit potenciál naší služby (vězení, školy)
- Učíme sebe i druhé myslet nejen na sebe, na svůj sbor
- Učíme se závislosti na Pánu Bohu

Tato studia píšu v době, kdy probíhá celosvětová pandemie COVID-19 a vůbec není jasné, co bude dál, a to i v oblasti financí. I kdyby se nestalo nic zásadního, je třeba, aby se církve, a tedy křesťané, učili, jak s penězi moudře zacházet, jak se učit dávat a jak se učit mentalitě štědrosti. Boží království neporoste jen nebo především díky našim penězům, ale poroste i díky našim penězům. Pán Bůh si chce použít nejen naše obdarování ve smyslu hřiven či duchovních darů, ale i našich peněženek. A právě k tomu by měla sloužit tato studia.

Studia nemají nahrazovat příručky finanční gramotnosti. Pokoušel jsem se vycházet z Písma a hledat některé nadčasové principy týkající se majetku. Mám za to, že tyto principy platí i dnes a jejich dodržování v konečném důsledku přináší požehnání.

Druhé setkání – Tři pilíře rodinného rozpočtu

V rámci přípravy na druhé setkání zhlédněte **video** a přečtěte následující texty: Gn 41,29–41.46–53, Mt 6,9–13, Lk 11,1–4, Mt 6,25–33

[VIDEO](#)

Otázky pro skupinky:

- Řekněte, jak jste splnili první zadaný úkol.
- Co vás na videu nejvíce oslovilo?
- Jak souvisí tvorba rozpočtu s dáváním?
- Na videu byl dluh pojmenován jako zlo. Není to moc silné vyjádření?
- Proč si myslíte, že dávání odráží naši důvěru v Pána Boha?
- Proč myslíte, že někdy máme pocit, že nemáme dost na to, abychom dávali?
- Proč si máme stanovit to, co chcete darovat, jako první položku v rozpočtu?
- Máte nějakou zkušenost s tím, že „Bůh se stará“? Viz text z Matouše?

Domácí úkol:

Pokuste se projít si svůj rozpočet na základě schématu naznačeného v textu: Darovat, splatit dluhy/hypotéku a daně, šetřit, utratit. Možná některé oblasti přehodíte, toto schéma není „desatero“, ale přemýšlejte nad ním a sestavte si rozpočet na základě principu štědrosti a zároveň i moudrosti.

Text k druhému videu:

Když se řekne slovo rozpočet, většina lidí si představí státní rozpočet. Na rozdíl od běžných lidí ale mnoho států při tvorbě rozpočtu již dopředu počítá s dluhem. Tedy v tomto není dobré se státem příliš inspirovat. Zároveň je moudré si nějaký rozpočet jako rodina či jako jednotlivec stanovit. Podle čeho se ale řídit? Když přemýšlíme nad svými příjmy, pak existuje několik oblastí, co s nimi někdy *musíme* a někdy jen *můžeme* dělat.

Musíme část utratit (nájem, běžné potřeby) a *musíme* platit hypotéku, dluhy (pokud máme) a daně. Oproti tomu *můžeme* darovat, šetřit a utratit peníze za věci, které nepotřebujeme, ale působí nám radost. Pochopitelně nemusíme platit ani nájem, dluhy a daně, nicméně předpokládám u čtenářů alespoň základní moudrost. Otázka potom je, jak výše vyjmenované položky či možnosti seřadit. Asi nejběžnější způsob nakládání s penězi je splatit dluhy a životně důležité oblasti, koupit si věci méně nutné, pokud zbyde tak dát něco stranou a pokud ještě zbyde, tak něco darovat. Je to tak ale správně? Existují v Písmu principy, o které bychom se ohledně peněz a majetku mohli opřít? Máme v Písmu nějaký příklad, jak s penězi hospodařit, jak určit prioritu v jejich využití? Myslím, že ano. Chci nabídnout „tři ekonomické pilíře rodinného rozpočtu“.

Josef Egyptský a spoření

„Přichází sedm let veliké hojnosti v celé egyptské zemi. Po nich však nastane sedm let hladu a všechna hojnost v egyptské zemi bude zapomenuta. Hlad zemi úplně zničí. V zemi nebude po hojnosti ani potuchy pro hlad, který potom nastane, neboť bude velmi krutý. Dvakrát byl sen faraónovi opakován proto, že slovo od Boha je nezvratné a Bůh to brzy vykoná. Ať se tedy farao nyní poohlédne po zkušeném a moudrém muži a dosadí ho za správce egyptské země. Nechť farao ustanoví v zemi dohlážitěle a po sedm let hojnosti nechť vybírá pětinu výnosu egyptské země. Ať po dobu příštích sedmi úrodných let shromažďují všechnu potravu a ve městech ať uskladňují pod faraónovu moc obilí a hlídají je. Tato potrava zabezpečí zemi na sedm let hladu, která přijdou na egyptskou zemi. A země nezajde hladem.“ Tato řeč se faraónovi i všem jeho služebníkům zalíbila. Farao svým služebníkům tedy řekl: „Zda najdeme podobného muže, v němž je duch Boží?“ Josefovi pak řekl: „Když ti to vše dal Bůh poznat, nikdo nebude tak zkušený a moudrý jako ty. Budeš správcem mého domu a všechen můj lid bude poslouchat tvé rozkazy. Budu tě převyšovat jen trůnem.“ Farao mu dále řekl: „Hleď, ustanovuji tě správcem celé egyptské země.“ ... Josefovi bylo třicet let, když stanul před faraónem, králem egyptským. Josef pak vyšel od faraóna a procházel celou egyptskou zemí. Země vydávala po sedm let přebohatou hojnost. Shromažďoval tedy všechnu potravu po sedm let hojnosti, která v egyptské zemi nastala, a zásoby ukládal ve městech; v každém městě uložil potravu z okolních polí. Sedm let hojnosti v egyptské zemi skončilo a nastalo sedm let hladu, jak řekl Josef. Ve všech zemích byl hlad, ale v celé egyptské zemi měli chléb. Gn 41,29–41. 46–53

Josef je prvním ministrem hospodářství, o kterém se píše v Bibli. V Egyptě dochází k tomu, co známe i z běžné makroekonomiky, a to k hospodářskému cyklu růstu a poté krize. Prostě ekonomika nemůže růst donekonečna a prochází obdobími krizí. V době krize se faraon zařídí podle Josefovy rady a šetří. Celý princip je v zásadě jednoduchý. V létě se dříví shromažďuje, v zimě se pálí. V době úrody se úroda shromažďuje, v době neúrody se sní. Kdo činí cokoli jiného, není moudrý. Žel mnohé ekonomiky ukázaly a ukazují něco jiného. V době hospodářského růstu se žádné přebytky či rezervy nevytvářely a peníze se projedly. Jinak řečeno, sbírali jsme dřevo v létě a stejné dřevo jsme v létě spálili. V zimě si proto musíme dřevo půjčovat.

Možná si řeknete, že to je sice hezké, ale jak se to týká rodinné ekonomiky? Pán Bůh nám skrze Josefa ukazuje důležitou mikroekonomickou lekci. Konkrétně, že i v životě procházíme určitými ekonomickými cykly. Jsou období, kdy máme práci, kdy jsme slušně placení, kdy jsme zdraví atd. Pak jsou ale i určité hubené roky, kdy buď přijdeme o práci, jsme nemocní, jsme doma s dětmi a jen jeden partner živí rodinu atd. Josef nám ukazuje, že je moudré v letech „tučných“ šetřit a nechávat si rezervu na doby, které budou ekonomicky těžké. I ty v životě zřejmě přijdou. Znamená to odkládat určité požitky ve prospěch budoucnosti. Možná to pro někoho zní jasně, ale ono to vůbec jasné není. Mnoho lidí žije od výplaty k výplatě, a to nikoli kvůli nízkým příjmům, ale protože se řídí heslem utratit, když na to mám. Žiju nyní, a co bude, neřeším, popřípadě řeším jen velmi okrajově. Josef nám ukazuje moudřejší cestu.

Dluh jako zlo

Jistě známe slova modlitby Páně (Mt 6,9n a Lk 11,2n), kde se mimo jiné praví: „Odpust nám naše viny, jakož i my odpouštíme

našim viníkům.“ V Matoušově evangeliu je ale doslova prosba, aby nám Bůh odpustil dluhy. V obou evangeliích je u výroku „jako i my odpouštíme našim *viníkům*“ použito doslova *dlužníkům*. I z této krátké citace je vidět, že dluh je cosi velmi nežádoucího. Dokonce bychom mohli říct, že to, co nás odděluje od Boha, je náš dluh vůči němu, který ale Ježíš splatil.

Uvádím to proto, že se význam slova dluh posunul, a stále více jsme přesvědčováni, že žít na dluh je normální, že se nejedná o nic až tak závažného. Možná namítnete, že míchám dvě oblasti – dluh finanční a dluh plynoucí z hříchu. Ano i ne. Myslím, že v principu je jakýkoli dluh nežádoucí. Co vlastně děláme, když žijeme na dluh? Svoji budoucnost tunelujeme ve prospěch přítomnosti. Co je tím myšleno? Nemusíme být ekonomové, aby nám došlo, že půjčkou (nebo hypotékou, leasingem) se nestáváme bohatšími. Nicméně pokud si půjčíme, můžeme si dovolit chovat se *jako bychom* (zdůrazňuji slovo *jako*) půjčené peníze skutečně vlastnili. Můžeme si koupit drahé auto, luxusní dovolenou, byt a nevím co ještě. Pokud ale na koupené auto, dovolenou či byt nemáme, potom se dopouštíme toho, co ekonom Tomáš Sedláček příznačně nazývá „nepravdivé chování“ či „neskutečný pocit“.

Jak toto aplikovat např. na hypotéku a s ní související bydlení nebo na leasing auta? Tedy věci, které skutečně potřebujeme? Ať jsme v jakékoli situaci, je, dle mého, velmi nemoudré, jít do hypotéky, jejíž jedno či dvě nesplacení mě a celou moji rodinu uvede do neschopnosti splácet. Tedy zda žít bez určitých finančních rezerv. Tím se dostávám do obrovského tlaku, na jehož konci sice může být byt, ale zároveň problémy s vysokým tlakem, vyhořením, depresemi nebo rozpadlou rodinou. Není lepší žít v menším bytě nebo jezdit malým autem, a tím splácet méně a kratší dobu, než podstupovat riziko nesplacení?

Pochopitelně na některé věci si půjčit musím (především byt), ale na mnoho věcí si půjčit nemusím. Někdy, když přemýšlím, zda si na to či ono půjčit, nebo si něco pořídit, je dobré si položit otázku, zda to musím mít, místo toho, zda si to mohu dovolit. Zda to či ono potřebuji, spíše než zda na to mám. To by měla být též otázka, ale až druhá v pořadí. Celkově je ale dluh zlo.

Tvorba rozpočtu

Proto vám pravím: Nemějte starost o svůj život, co budete jíst, ani o tělo, co budete mít na sebe. Což není život víc než pokrm a tělo víc než oděv? Pohledte na nebeské ptactvo: neseje, nežne, nesklízí do stodol, a přece je váš nebeský Otec živí. Což vy nejste o mnoho cennější? Kdo z vás může o jedinou píd' prodloužit svůj život, bude-li se znepokojoovat? A o oděv proč si děláte starosti? Podívejte se na polní lilie, jak rostou: nepracují, nepředou – a pravím vám, že ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl tak oděn jako jedna z nich. Jestliže tedy Bůh tak obléká polní trávu, která tu dnes je a zítra bude hozena do pece, neobleče tím spíše vás, malověrní? Nemějte starost a neříkejte: co budeme jíst? Co budeme pít? Co si budeme oblékat? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Hledejte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.
Mt 6,25–33

Ježíš hovoří o tom, po čem se shánějí ti, kdo nemají Boží království na prvním místě, a hovoří o materiálních věcech. Konkrétně o jídle, pití a šatech. Pak mluví o Božím království na prvním místě. Kontext jeho promluvy je materiální, tedy zkusme toto podobenství interpretovat materiálně. Je-li první Boží království a my tvoříme rozpočet, který se skládá z: darovat, šetřit, utratit, splatit dluhy/hypotéku a daně, co je na prvním místě? Podle tohoto textu je to dávání na Boží království. Tím není řečeno, že se má

jednat o nejvyšší část rozpočtu, ale o první část rozpočtu, od níž se odvíjí další počítání.

Budme konkrétní. Když mám příjem 25 000, potom rozpočet by se měl tvořit na základě částky 25 000 – 2 500, pokud dáváte desátky (k těm se ještě dostaneme později) nebo alespoň nějakou část na Boží království. Jinak řečeno základní nastavení tvorby rozpočtu by mělo být 22 500. Jsme-li v situaci „tučných let“, pak, jak jsme viděli u Josefa, je moudré určitou část dát stranou a šetřit (nikdy nevíte, co se může stát – viz situace s koronavirem). Ano, někdy to nejde, protože někteří žijí v dobách hubených, ale někdy to jde. Jiná otázka je, zda nemáme peníze, nebo jich příliš utrácíme.

Člověk může vydělávat za měsíc 15 000 a „mít“ peníze – a vydělávat 50 000 a „nemít“ peníze. Důvodem může být hloupé utrácení. Jinými slovy, někdy (zdůrazňuji někdy) finanční problémy nejsou způsobeny nízkým příjmem, ale špatným hospodařením s penězi.

Až po odpočtu darů na Boží království a oddělení nějakých peněz stranou přistupte ke splacení nutných věcí a na sám konec nechte utrácení, které není nutné. Jinými slovy na první místo dávám to, co nemusím, a až pak to, co musím. Tím není řečeno, že si nemám za peníze dopřát hezké věci, dovolenou a nevím co dalšího, co není nezbytné, ale co potěší, nicméně toto se nesmí stát tím, co mě v konečném důsledku začne táhnout ekonomicky ke dnu. Pokud budeme rozpočet stanovovat obráceně, pravděpodobně se nikdy nedostaneme k tomu, abychom byli štědří.

Závěr: Na penězích a majetku se často ukazuje náš vztah k Pánu Bohu, protože dáváním se učím víře, že Bůh se postará o oblasti, o které jsem díky dávání přišel. Pán Bůh nám slibuje, že to, co mu dáme, požehná. Požehnat nemusí znamenat rozmnožit, ale že se k našemu počínání přizná.

Třetí setkání – Pokušení majetku a štedrost jako vakcína proti lakomství

V rámci přípravy na třetí lekci zhlédněte **video** a přečtěte následující texty: Ez 16,49, Lk 12,18–21, Lk 18,18–27, 1Tm 6,6-11

[VIDEO](#)

Otázky pro skupinky:

- Řekněte si navzájem, jak jste splnili zadaný úkol.
- V textu jsou zmíněny čtyři oblasti ve vztahu k majetku. Seřadte je podle síly vlivu na člověka a diskutujte, proč jste je tak seřadili.
- Vnímáte sílu peněz a majetku kolem sebe? Jak?
- V textu je dávání dáno do souvislosti s prioritami. Proč?
- Jak jste na tom s procentním dáváním? Máte to takto nastavené? Proč ano? Proč nikoli?
- Zažili jste nebo zažíváte radost z dávání? Budte konkrétní.
- Jak je na tom finančně váš sbor/církev, a proč si myslíte, že je právě v takové situaci?
- Jak souvisí nespokojenost s lakomstvím?

Domácí úkol:

Pokuste se o reflexi toho, kolik procent jste v posledních dvou letech dávali na Boží dílo, a odpovězte si na otázku, proč jste oddělili právě tolik. Co by se muselo stát, abyste svůj přístup změnili? (Pokud myslíte, že je třeba ho měnit.) A pokud ho chcete změnit, kdy a jak začnete?

Text k třetímu videu:

Jak vyplynulo z první studie, Písmo o majetku mluví na mnoha místech, a to jak pozitivně, tak i varujícím stylem. Ještě než se dostaneme k otázce štědrosti, podíváme se na čtyři varování.

- **Peníze a majetek v nás vyvolávají pocit soběstačnosti**

Hle, toto byla nepravost tvé sestry Sodomy; pýcha, sytost chleba a sebejistý klid, který měla i se svými dcerami. Ez 16,49

- **Ani sebevětší množství peněz nás nedokáže ochránit přede vším**

„Uvažoval o tom, a říkal si: ‚Co budu dělat, když nemám kam složit svou úrodu?‘ Pak si řekl: ‚Tohle udělám: Zbořím stodoly, postavím větší a tam shromáždím všechno své obilí i ostatní zásoby a řeknu si: ‚Teď máš velké zásoby na mnoho let; klidně si žij, jez, pij, buď veselé mysli.‘ Ale Bůh mu řekl: ‚Blázne! Ještě této noci si vyžádají tvoji duši, a čím bude to, co jsi nashromáždil?‘ Tak je to s tím, kdo si hromadí poklady a není bohatý před Bohem.“ Lk 12,18–21

- **Zvládnout majetek a bohatství, aby nás neodváděli od Boha, není snadné.**

Když Ježíš viděl, jak se zarmoutil, řekl: „Jak těžko vejdou do Božího království ti, kdo mají bohatství!“ Lk 18,24

- **Do majetku se dá zamilovat.**

Kořenem všeho toho zla je láska k penězům. Z touhy po nich někteří lidé zbloudili z cesty víry a způsobili si mnoho trápení.

1Tm 6,10

Tyto a další texty nejsou proti majetku jako takovému, ale varují před jeho neodolatelnou silou. Je to podobné, jako když necháte děti na počítači. Asi nemusím mluvit o jeho výhodách a zároveň nebezpečích. Obojí je velké.

Problém je v tom, že být bohatý nebo mít dostatek peněz je pohyblivý cíl. Nehledě na to, kolik vyděláváme, pravděpodobně se nikdy nebudeme považovat za bohaté. Gallupův ústav podnikl šetření, kde zjišťoval, co různé socioekonomické skupiny považují za bohatství. Závěr byl, že každý měl jinou definici a nikdo se za bohatého nepovažoval. Pro většinu pojem bohatý znamenal vlastnit dvojnásobek majetku, než ve skutečnosti měl, což většina lidí nevlastnila. Z toho ale může plynout závěr, že protože se za bohaté a zabezpečené nepovažujeme, nemůžeme dávat.

Jenže největším problémem těch, kdo mají dostatek, je, poznat, že... mají dostatek. A drtivá většina z nás v porovnání se světem dostatek má. To není hřích, ale je třeba s tím umět pracovat.

Začtème se do příběhu o tom, jak vzniklo slovo vakcína. Roku 1783 dostal Edward Jenner „bláznivý nápad“. Po celé Evropě se šířily neštovice, které přinesly smrt 80 procentům nakažených dětí. Matky se snažily děti izolovat, ale moc to nezabíralo. Jenner vymyslel jiný způsob léčby. Věřil, že musíme vykročit

směrem k problémům, místo abychom se před nimi schovávali. V Anglii se mezi venkovany vyprávělo o dojičkách, které se prý nemohly nakazit, pokud již někdy předtím onemocněly kravskými neštovicemi, tedy slabší formou neštovic přenášenou kravami. Jennera napadlo cíleně vystavovat lidi tekutině z aktivního puchýřku kravských neštovic. A opravdu se zdálo, že všichni, kdo prošli Jennerovým zákrokem, jsou vůči neštovicím imunní. Ve svých záznamech používal svůj nový vlastní termín vakcína, což je z latinského označení pro krávu – vacca. Dnes na mnoho lidí číhá stejně ničivá hrozba, která se jmenuje bohatóza. Je také velmi hojně rozšířená. Vyvolává falešnou naději a jistotu a přiblíží se k nám zcela nenápadně, dlouho zůstává bez povšimnutí, ale pomalu nás ničí zevnitř. Dá se ale zvládnout, a to když se infikujeme štědrostí.

Jakou ale nasadit vakcínu? Chtěl bych navrhnout tři kroky k záchraně.

Prvním krokem je **dávání jako priorita**. Klíčem k Jennerovu úspěchu byla prevence, tedy použití metody ještě před vypuknutím. Ježíš toto shrnuje do slov, *hleďte především Boží království, a vše ostatní vám bude přidáno...* Udělejte z Božího království a dávání prioritu. S prioritami je ale potíž, že se vždy najde něco, co na ně útočí. Proto k seřazení a aplikování priorit včetně dávání, tak jak jsem ukázal v předešlém studiu, potřebujeme odvalu. A to především v okamžicích, kdy vše okolo křičí, abychom se dali z nastoupené cesty pryč. Nepíšu o částce, ale mluvím o tom, že pokud budeme čekat, „až jednou budu mít dost“, tak se obávám, že tato chvíle nikdy nenastane. Kdosi řekl, že štědrost začíná právě tam, kde jsme, v situaci, ve které se nacházíme. Pokud se rozhodneme pro změnu priorit, pak se najednou postoj „peníze jsou klíčem k životu“ změní na „nedoufám v majetek, ale v toho, který majetek dává“.

Nejlepší způsob, jak toho docílit, je vyčlenit dar ještě před nákupem nebo splátkou dalších nutných i méně nutných výdajů.

Procentní dávání. Četl jsem několik statistik, ze kterých vyplývá, že čím jsou lidé bohatší, tím dávají méně (není to ale pravidlem). Snad je to proto, že čím máme více, tím vidíme více možností, do kterých lze investovat, a tím menší částku jako nadbytek vnímáme. Pokud se chceme uchránit před nedobrymi účinky bohatství, nemůžeme se posuzovat podle toho, kolik dáváme, ale jaké procento dáváme. Takto posuzoval nakládání s majetkem i Ježíš: *Sedl si naproti chrámové pokladnici a díval se, jak do ní lidé vhazují peníze. A mnozí bohatí dávali mnoho. Přišla také jedna chudá vdova a vhodila dvě drobné mince, dohromady čtyřák. Zavolal své učedníky a řekl jim: „Amen, pravím vám, tato chudá vdova dala víc, než všichni ostatní, kteří dávali do pokladnice. Všichni totiž dávali ze svého nadbytku, ona však ze svého nedostatku: dala, co měla, všechno, z čeho měla být živa.“* Mk 12,41–44

Na první čtení to vypadá jako hezký příběh o obětavé chudé ženě. Jenže když se na příběh díváme pod úhlem procentního dávání, pak možná pocit až tak „blahý“ není. Bohatí dali doslova „mnoho“, ale Ježíš chválí vdovu. Vdova na rozdíl od jiných nespolehala na majetek, proto projevila štědrost. V Bibli se píše nejčastěji o desátkách, které ale neslouží jen jako dar, ale i jako prevence, aby se nám majetek nestal bohem. Zároveň pokud nechcete dávat desátky, rozhodněte se alespoň pro nějaké procento, zkuste, že Bůh se stará, a pak můžete svoji štědrost zvýšit.

Radostné a pravidelné dávání. Pokud si ze štědrosti uděláme zvyk, dostává se i radost. Najednou uvidíme, že peníze, které díky Bohu vyděláváme, mohou přinášet ovoce a radost tam, kde fyzicky

nemůžeme být. Zároveň dávání bude působit jako vakcína, jako očkování proti tomu, aby se naše naděje i jistota nepřesunula, kam nemá. Nečekejte na to, až budete dostatečně bohatí, až se nám bude chtít, až se dostaví ty pravé endorfiny. Podobně jako s očkováním to prostě udělejme a věřme, že nás tento krok uchrání od toho, abychom svoje naděje upínali k majetku.

Naše touhy není možné zcela naplnit, ani kdybychom měli sebevíc peněz. Proto Pavel píše: *Zbožnost, která se spokojí s tím, co má, je už sama velké bohatství* (1Tm 6,6). Čteme zde o **spokojenosti**. Spokojenost je cennější než věci, které získáme kvůli své nespokojenosti. Vyhodili jste někdy zbytečně peníze? Pokud ano, pak v tom možná hrála svoji roli nespokojenost nebo přílišná touha. Ono totiž platí, že uspokojováním se chutě nezmenšují, ale naopak narůstají. Pavel to popisuje takto: *Nic jsme si na tento svět nepřinesli, a také si nic nemůžeme odnést. Máme-li jídlo a oděv, spokojme se s tím* (1Tm 6,7–8). Spokojenost se odráží i na penězích a na tom, jak s nimi nakládáme.

Závěr: Pokusil jsem se ukázat, že štědrost není motivována jen tím, že máme dávat, ale i tím, že slouží jako vakcína proti tomu, abychom si z majetku udělali modlu. Mluvili jsme o vakcíně, která se jmenuje dávání jako priorita, procentní dávání a radostné a pravidelné dávání. Na závěr pak o zbožnosti, která se projevuje spokojeností, tedy vlastností, která nedá tolik na to, co je trendy a co mají druzí. Je to spokojenost zakotvená v tom, že mám Pána Boha, který naplňuje moji duši a učí mě spoléhat především na jeho zdroje.

Čtvrté setkání – Podobenství o hřivnách (trochu) jinak a cesta ke štědrosti

V rámci přípravy na čtvrté setkání zhlédněte **video** a přečtěte následující text: Mt 25,14–28

[VIDEO](#)

Otázky pro skupinky:

- Řekněte si, jak jste splnili zadaný úkol.
- Co vás na mluveném textu oslovilo?
- Kde ve vašem sboru vidíte jasnou spojitost mezi štědrostí vašich členů a růstem Božího království?
- Kde myslíte, že naopak kvůli nedostatku financí Boží dílo stagnuje?
- Modlíte se někdy za to, jak správně a moudře používat svůj majetek a peníze? Jaké s tím máte zkušenosti?
- V promluvě zaznělo: „Někdy jsem slyšel argument, že nemohu dát na Boží království, protože nemám dost.“ Co si o to myslíte? Jak byste reagovali?
- Je nějaká oblast služby či práce pro Boží království, kterou byste chtěli podpořit?
- V promluvě zaznělo: „Možná je to zkušenost některých z vás,

že se Pán přiznal k tomu, co jste dali na Jeho království. Naopak, pokud někoho v oblasti dávání svazuje strach, o požehnání, stejně jako poslední služebník přichází.“ Máte s tím zkušenosti? Řekněte o nich ostatním.

Domácí úkol:

Do příštího setkání se pravidelně modlete a do svých modliteb zahrňte díky za to, že vám Bůh požehnal majetkem, otázku, jak můžete svým majetkem lépe sloužit Božímu království, a vyznání, kde jste mohli pomoci, ale nepomohli. Nebojte se být konkrétní.

Text k čtvrtému videu:

Jedno z nejznámějších podobenství v Bibli je podobenství o hřivnách (Mt 25). Jeho děj je jasný a přímočarý, interpretace (možná) ještě jasnější. Pointa podobenství je v tom, že hřivny jsou určité talenty, které můžeme buď promarnit, nebo naopak využít. Nakonec i naše slovo talent je z řeckého *talentoí*, které je v některých překladech přeloženo jako hřivna. Talent potom v tradičním „duchovním“ výkladu znamená dar zpěvu, učení v nedělní škole, dar kázat atd. Zní to hezky vzletně, skoro jako bychom jako křesťané peníze neřešili. Jenže... my je řešíme.

Kladu si otázku, zda je správné toto podobenství zduchovnit. Tedy vykládat řecké *talentoí* jako obdarování. Asi ano, ale jistě nebude chybou podívat se na podobenství o hřivnách v kontextu... hřiven, tedy majetku.

Pokusme se podobenství převyprávět. Jeden bohatý muž měl mnoho majetku. Odjel na dalekou cestu a část svého majetku dal

svým služebníkům s tím, aby majetek moudře spravovali, a nejen to – aby jej rozmnožili. Pochopitelně aby přežili, mohli jeho majetek užívat i ke svým potřebám, ale toto se nemělo stát cílem. Cílem bylo pánův majetek rozmnožit. Někteří majetek rozmnožili, a ty Pán pochválil. Někteří majetek sice nepromarnili, ale ani nerozmnožili, a ty Pán potrestal. Jaká je pointa tohoto příběhu (bez jakéhokoli zduchovňování)? Asi ta, že kdo má majetek, od toho se očekává, že jeho část nejen rozmnoží, ale i to, že část dá k potřebě svého Pána. Zároveň platí, že majetek, který rozmnožuji a který užívám, je pouhým darem, daným mi do správy.

Pojďme se tedy na hřivny či talenty v tomto podobenství podívat jako na... talenty, protože talent znamenal platidlo. Jeden talent, který služebník dostal, bylo 10x více, než spotřebovala průměrná římská rodina za rok. Tedy Pán dává svým služebníkům slušnou sumu peněz.

Jenže dává peníze jen jim? Co když má toto podobenství hovořit i do našich dní? Pokud ano, potom to zřejmě znamená, že peníze byly darovány i nám. Namítnete, že nám nikdo nic (na rozdíl od služebníků) zadarmo nedal. Skutečně? Co třeba zdraví, díky němuž mohu peníze vydělat, intelekt, schopnosti, nízkou míru inflace v naší zemi, stabilní státní zřízení... a mohl bych pokračovat. Co chci říci, je, že Pán Bůh nám sice nedává peníze z nebe, ale vytváří nám, na rozdíl od většiny světa, prostředí, kde se peníze vydělat dají a kde je stabilní měna. A toto prostředí (zdraví, intelekt, schopnosti) jsme si nijak nezasloužili; a zároveň má takovou cenu, že je nevyčísitelné peníze. (Podobně jako si služebníci v podobenství nijak nezasloužili, aby jim Pán svěřil peníze, se kterými hospodařili, a díky nimž mohli profitovat.)

Pokud talenty (peníze) v našem podobenství znamenají talenty (peníze), potom lze usuzovat, že Pán Bůh od nás čeká, že

část těchto talentů (peněz) použijeme pro růst jeho království. Možností, jak to udělat, je celá řada. Zajisté se jedná o přímé využití – tedy že část toho, co jsem díky schopnostem, které jsem nezaslouženě od Pána přijal, vydělal, daruji na práci Božího království. Důvodem potom není to, že dělám svému Pánu nějakou milost – tak jako služebníci v podobenství neprojevovali žádnou milost, když hospodařili se svěřeným majetkem. Co je tedy důvodem toho, že daruji? Vědomí, že to, co mám, je darem od Hospodina, a že mu část dobrovolně vracím. A to včetně majetku.

Pokusme se z tohoto podobenství odvodit některé další principy pro naši zprávu majetku.

Ne všichni služebníci dostali stejně. Tedy myšlenka nějakého křesťanského komunismu je špatná. Správné je, že někdo má více talentů – tedy peněz, a někdo méně. Jediné nesprávné je, když bohatý ke svému majetku přišel nepoctivě. Hříchem ale není být bohatý. Nicméně ten, který byl bohatý, investoval více a pro pána vydělal více. Procentuálně ale dali oba dva moudří správci stejně. Zároveň zvládnout bohatství není snadné.

Boží království poroste i díky našim penězům. Tím není řečeno, že si Pána Boha koupíme, ale mnohé křesťanské projekty prostě bez peněz realizovat nelze. Smutné je, že tento fakt mnohé sbory nepochopily ani čtvrt století po pádu komunismu. Stále někde vidíme ohybné interiéry modliteben, neprofesionálně provedené církevní weby, amatérsky odvedenou práci s mladou generací, neexistenci křesťanských autorů atd. Jedním z důvodů je lakonická věta: „A co chcete, když je to zadarmo.“ Tím nechci tvrdit, že si máme za každou službu v církvi nechat platit, že co je zadarmo, musí být ošklivé. Jenže nám hrozí druhý extrém. Budeme v církvi dělat zadarmo a po práci všechno. Ono lze dělat leccos, ale pokud věci chceme dělat perfektně, potom platí, že na to potřebujeme

čas a že z něčeho živi být musíme. A to platí i o duchovní službě (a zdaleka ne pouze o té kazatelské).

Podobenství nám ukazuje i na **schopnost moudře peníze investovat**. Asi víme, že peníze vydělávají další peníze, nicméně musíme vědět, jak tohoto docílit. Oblasti jako investování peněz obvykle s Bohem neřešíme. Peníze přece do „duchovní oblasti“ nepatří. Toto podobenství nám ukazuje, že pod Boží vládu patří i tato oblast a že není nic špatného i zde hledat moudrost.

Jakkoli i poslední služebník měl dost v porovnání s obvyklým příjmem v Římské říši, měl méně než druzí dva služebníci. Ani **méně peněz ale nebyla výmluva**, aby to, co dostal, zakopal. Někdy jsem slyšel argument, že nemohu dát na Boží království, protože nemám dost. Tento argument ve světle tohoto podobenství neobstojí. I ten, kdo měl méně, měl investovat, protože i méně bylo darem od Pána.

Pán nakonec říká, že tomu, kdo má, bude přidáno, kdo nemá, tomu bude vzato. Vzato bylo tomu, kdo neměl, protože se své peníze bál investovat. Možná je to zkušenost některých z vás, že se Pán přiznal k tomu, co jste dali na Jeho království. Naopak, pokud někoho v oblasti dávání svazuje strach, o požehnání stejně jako poslední služebník přichází.

Na závěr bych chtěl akcentovat známý text tohoto podobenství – **nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým**. Těch peněz, které měl služebník, zas tak málo nebylo... Jenže text pokračuje – protože jsi byl věrný, vejdi v radost svého pána. Rozumím tomu tak, že jakýkoli majetek, včetně radosti z něj, je ničím v porovnání s radostí z našeho Pána. K tomu, abychom s ním ale radostně žili, se potřebujeme učit věrnosti, a to i ve správě svého majetku. Pokud budeme věrni v této oblasti, možná se snadněji naučíme věrnosti k Pánu a radosti z něj.

Páté setkání – Lakota, nespokojenost a štědrost

V rámci přípravy na páté setkání zhlédněte video a přečtěte následující text: 2K 9,1–15

[VIDEO](#)

Otázky pro skupinky:

- Řekněte ostatním o tom, jak jste splnili zadaný úkol.
- Zažíváte někdy pocit strachu a nespokojenosti? Jak a z čeho konkrétně?
- Jak se to projevuje na vašem vztahu k dávání?
- Jak byste podle toho, co zaznělo ve videu, definovali lakotu? Setkáváte se s touto vlastností kolem sebe? Proč je v církvi víceméně tolerovaná?
- Jak nebýt lakomý? Pokuste se odpověď hledat v přečteném textu, ale i na základě všeho, co jste doposud ve studiích prošli.
- Jak byste vysvětlili myšlenku, že „dáváním bereme“? Není to ekonomický protimluv?

Domácí úkol:

Vypište si několik zcela konkrétních oblastí, ve kterých vás tato studia zastavila, a pak to, co byste chtěli ve svých financích začít dělat jinak. Důležité je být konkrétní.

Text k pátému videu:

Lakota je hříchem, který se jen těžko pojmenovává. Všichni nějak tušíme, o co se jedná, zároveň si moc nedokážu představit, že někdo bude ve sboru napomenut kvůli lakotě. Co už je lakota a co ještě lakota není? Na tuto otázku se nelehko odpovídá...

Když přemýšlíme o lakotě, pak zkusme vycházet z jedné z charakteristik naší doby, a to je stěžovat si. Stěžujeme si na zdravotní systém, na nedostatek peněz, na korupci, na to, co jsme nezažili, na to, co jsme zažili, na EU... Kdo je dnes spokojený, vypadá tak trochu jako exot nebo naivní snílek.

Uvedu ještě jeden příklad, konkrétně fenomén Facebooku. Většinou (nikoli vždy) lidé na Facebooku vystavují fotky ze svých dovolených, fotky svých dětí, fotky z různých párty a akcí atd. V zásadě se Facebook stává přehlídkou „úspěchů a štěstí“. Jenže úspěch a štěstí jedněch vyvolává (někdy) závist a s ní spojený pocit nespokojenosti, že „já to nemám“, „já jsem tam nebyl“, „toho jsem nedosáhl“ atd. Toto není kritika Facebooku, jen chci napsat, že jedním z důsledků tohoto fenoménu může (a také nemusí) být nespokojenost s tím, co (ne)mám, kým (ne)jsem nebo čeho jsem ve srovnání s druhými (ne)dosáhl a z toho plynoucí závist. Tento pocit ale není jen doprovodným fenoménem Facebooku, ale i reklamy. Vlastně je nám sdělováno, že nejsme dost dobří, hezcí, mladí, silní, vzdělaní atd. Nicméně když si to či ono koupím, vystuduji,

dopřejí, můj pocit nespokojenosti se změní k dobrému. Racionálně vím, že je tomu jinak, ale emoce bývají silnější než rozum.

Další silné poselství naší doby je nepřiměřený strach z budoucnosti. Bojíme se nemoci, budoucnosti, úrazu, nejistoty atd. Proto se snažíme před nejistou budoucností nějak pojistit a někdy se řídíme heslem „pomoz si a Pán ti pomůže“.

Jakmile se nám ale pod kůži vkrade nespokojenost a strach z budoucnosti, pak všechny zdroje, které nám byly Pánem Bohem darovány, začínáme spotřebovávat pro vlastní potřebu s nadějí, že mít víc, být někým nebo zajistit si budoucnost, odstraní naši nespokojenost nebo strach. Myslím, že někde zde tkví kořeny lakoty.

Jak konkrétně? Každému z nás bylo mnoho darováno. Nikoli všechno, ale mnoho. Abych nebyl nekonkrétní, pokusím se vyjmenovat, co bylo darováno mně. Jsem stále relativně zdravý, mám kde bydlet, mám hodně peněz, protože si mohu dovolit jezdit na dovolenou, protože tento článek píšu na svém počítači, protože si mohu dovolit zaplatit startovné na běžecký závod, mám zaměstnání, mám přátele, rodinu... Zdá se vám to málo? Potom vězte, že drtivá většina světové populace si o podobných věcech může nechat jen zdát.

Zároveň ale kolem sebe slyším hlasy, které tvrdí, že mohu vlastnit víc, že nejsem dost dobrý, že potřebuji lepší auto, počítač, úspěšnější děti, že bych se měl lépe zajistit, co se budoucnosti týká, a nevím, co ještě. Nyní mám v zásadě dvě možnosti. Abych měl či byl víc, musím všechny dary v podobě peněz, zdraví a schopností využít pro sebe a opět jen pro sebe. Nebo jsem si vědom, že mám mnoho, a proto se chci o požehnání, které zakouším, podělit s dalšími.

To první se jmenuje lakota, to druhé štědrost. Lakota je postoj,

který se nechce dělit, který vychází z přesvědčení, že vše, co mám, je jen či především pro mne, popřípadě pro moje blízké. Oproti tomu štědrost je postoj, který vychází z vděčnosti za to, co mám a kdo jsem, a zároveň hledá, s kým by se o to rozdělil. Jinými slovy peníze, zdraví a dostatek je Boží dar, který jsem dostal nejen pro sebe, ale i pro druhé.

Jedna z oblastí, která mě v Písmu zajímá, je ekonomika Starého zákona. Baví mě promyšlet některé „nudné pasáže“, které se týkají sklizně, desátků, peněz atd. Jeden z důrazů charakteristických pro starozákonní ekonomiku je, že ten, kdo má, by měl vždy pamatovat na toho, kdo nemá.

Tedy pokud sklízíš, neměl bys sklidit vše, ale měl bys něco nechat pro zchudlé, bezdomovce či vdovy. Pokud máš peníze, část jich má jít na Boží věci. Byl ti dán sedmidenní týdenní cyklus, nicméně v jednom z těchto dnů nesmíš kumulovat kapitál. Myslím, že Bůh nás tímto učí velkorysosti a štědrosti jako opaku lakoty. Jako by nám říkal, buď vděčný za to, co máš, nikoli věčně nespokojený a nervózní, protože nemáš. A nejen to: protože jsi vděčný a spokojený, rozděl se a nenechávej si vše pro sebe. Proč? Protože vše, co máš, je jen dar, nikoli nějaký nárok. A protože ne každému byl určitý dar dán, daruj.

Lakomý člověk se tomuto postoji brání, protože se bojí, že to, co daruje (může se jednat o čas, peníze, nápady atd.), mu bude chybět při dosahování jeho ambicí, cílů či pojišťování si své budoucnosti. Zároveň je lakomý člověk pohlcen sám sebou a svými potřebami. Druzí pro něj existují především tehdy, když je k něčemu potřebuje.

Osobně jsem zažil mnoho požehnání díky lidem, kteří ke mně byli štedří. Dali mi něco z toho, co sami přijali, aniž by něco čekali zpět. Jednalo se o pomoc materiální, časovou a duchovní. Časem

mi došlo, že jejich štědrost je Boží mluvou ke mně. Konkrétně v tom, že i já bych měl něco ze svých zdrojů dát dál.

Problém je u mě někdy v tom, že se mi obdarovávat nechce, a to z jednoduchého důvodu. Hřích lakoty není vzdálen ani mně. Naučil jsem se v tomto následující věci. K tomu, abych dokázal darovat a nesyslil vše pro sebe a pro svoji rodinu, potřebuji jistou disciplínu. Ne vždy to funguje tak, že správná rozhodnutí konáme proto, že naše srdce přetéká touhou. Proto je třeba nečekat na stav, až se mi bude chtít, ale je třeba to či ono prostě udělat. V tomto případě darovat s důvěrou, že Pán Bůh se postará o naše ztráty. Zároveň se mi mnohokrát potvrdila slova Františka s Assisi, „neboť dáváním bereme“. Moje zkušenost je, že to takto skutečně funguje.

